

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 19 maj 1932 kl. 11 f. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 24, i anledning av väckt motion, II: 401, angående åtgärder för åstadkommande av likformighet i på olika orter gällande köttbesiktningstaxor.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 401, har herr *Andersson* i Grimbo hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om åtgärder i syfte att åstadkomma likformighet i på olika orter gällande köttbesiktningstaxor.

Motionen.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Andra kammarens andra tillfälliga utskott, till vilket motionen hänvisades, inhämtade yttranden över motionen från *lantbruksstyrelsen* och *medicinalstyrelsen*, varjämte utskottet beredde *Sveriges allmänna lantbrukssällskap* och *Föreningen svenska städers offentliga slakthus* tillfälle att inkomma med yttranden i frågan. Samtliga yttranden äro såsom bilagor fogade till detta utlåtande.

Yttranden.

För egen del anförde andra kammarens andra tillfälliga utskott i sitt utlåtande nr 6 följande.

Andra kammarens utskott.

"I enlighet med gällande författning tillkommer det Kungl. Maj:t att fastställa köttbesiktningstaxorna, sedan vissa myndigheter satts i tillfälle att yttra sig om desammas lämpliga storlek. Producenterna av slaktdjur få däremot icke avgiva yttrande. Utskottet delar Sveriges allmänna lantbrukssällskaps mening, att även producenterna — lämpligen genom hushållningssällskapen — böra beredas tillfälle att yttra sig om taxornas storlek.

Utskottet ansluter sig jämväl till motionärens uppfattning, att taxorna för närvarande äro allt för olikformiga. Visserligen äro samhällenas utgifter för köttbesiktningen icke alltid desamma, liksom också omfånget av det arbete, för vilket avgiften är avsedd att vara ersättning, kan vara olika. Men dessa förhållanden kunna näppeligen till fullo motivera den väsentliga skillnad, som nu finnes mellan å olika orter gällande taxor. Det förekommer, att besiktningen av en djurkropp drager 6 à 7 gånger så stor kostnad vid en köttbesiktningssbyrå som vid en annan.

Utskottet anser, att större likformighet bör kunna vinnas genom sänkning av de högre taxorna. I detta sammanhang vill utskottet betona, att de gällande

taxorna med nuvarande låga priser på slaktdjur ofta äro i hög grad betungande för producenterna.

När utskottet på anförda skäl vill tillstyrka den föreliggande motionen, förbiser utskottet ingalunda, att en framställning i ämnet redan avgivits till Kungl. Maj:t genom en enskild organisation av lantbrukare. Detta förhållande torde dock icke böra hindra riksdagen från att understryka vikten av en ändring i nu gällande bestämmelser på ifrågavarande område.

Utskottet tillåter sig alltså hemställa, att andra kammaren för sin del ville besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om åtgärder i syfte att åstadkomma likformighet i på olika orter gällande köttbesiktningstaxor."

Andra kammarens beslut. Andra kammaren biföll, vad dess tillfälliga utskott sålunda hemställt, och första kammaren, som delgivits andra kammarens beslut, har hänvisat ärendet till sitt andra tillfälliga utskott.

Utskottet. Utskottet instämmer med andra kammarens utskott och hemställer förty,

att första kammaren måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 19 maj 1932.

På utskottets vägnar:

A. J. GRANSTRÖM.

Närvarande vid beslutets fattande: herrar *Granström, Valfrid Eriksson, Bengtsson, Anton Pettersson* och *Hjalmarsson*.

Reservation

av herr *Hjalmarsson*, som ansett, att utskottets yttrande bort hava följande lydelse:

I enlighet med gällande författning tillkommer det Kungl. Maj:t att fastställa köttbesiktningstaxorna, sedan vissa myndigheter satts i tillfälle att yttra sig om desamma lämpliga storlek. Producenterna av slaktdjur få däremot icke avgiva yttrande. Utskottet delar Sveriges allmänna lantbrukssällskaps mening, att även producenterna — lämpligen genom hushållningssällskapen — böra beredas tillfälle att yttra sig om taxornas storlek.

Utskottet ansluter sig till motionärens uppfattning, att taxorna för närvarande äro allt för olikformiga. Visserligen äro samhällenas utgifter för köttbesiktningen icke alltid desamma, liksom också omfånget av det arbete, för vilket avgiften är avsedd att vara ersättning, kan vara olika. Men dessa förhållanden kunna näppeligen till fullo motivera den väsentliga skillnad, som nu finnes mellan å olika orter gällande taxor. Det förekommer, att besiktningen av en djurkropp drager 6 å 7 gånger så stor kostnad vid en köttbesiktningsbyrå som vid en annan.

Utskottet anser, att större likformighet bör kunna vinnas genom sänkning av de högre taxorna. I detta sammanhang vill utskottet betona, att de gällande taxorna med nuvarande låga priser på slaktdjur ofta äro i hög grad betungande för producenterna.

Emellertid framgår av från medicinalstyrelsen inhämtat yttrande, att framställning i ärendet redan avgivits till Kungl. Maj:t genom en enskild sammanlutning av lantbrukare och att utredning i saken redan är igångsatt, vilken förväntas vara slutförd redan under första hälften av innevarande år, ävensom att det under utarbetande varande förslaget till ändrade grunder för besiktningsavgifterna kommer att gå i av motionären föreslagen riktning. Vid sådant förhållande finner utskottet ingen rimlig anledning föreligga för riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t göra särskild framställning i saken.

Utskottet hemställer för den skull,

att första kammaren icke måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Bilaga 1.

Kungl. Lantbruksstyrelsen.

Till Riksdagens andra kammarens andra tillfälliga utskott.

Sedan ni anhållit om kungl. lantbruksstyrelsens yttrande över den till eder hänvisade motionen II:401 angående åtgärder för åstadkommande av likformighet i på olika orter gällande köttbesiktningstaxor, får lantbruksstyrelsen, som genom remiss av Kungl. Maj:t anbefallts att i ämnet avgiva yttrande, anföra följande.

Lantbruksstyrelsen finner den av motionären åberopade sammanställningen av vid olika köttbesiktningsbyråer gällande besiktningsavgifter giva vid handen, att allt för stora olikheter ifråga om ersättning för ett åtminstone i huvudsak likvärdigt besiktningsarbete göra sig gällande. Styrelsen finner därför ett utjämmande av dessa taxor i syfte att nedbringa de å vissa orter tydligen högt tillmätta och för jordbruket betungande besiktningsavgifterna önskvärt och tillstyrker förty, att åtgärder i det av motionären föreslagna syftet måtte vidtagas.

Stockholm den 24 februari 1932.

*Erik Insulander.**Georg v. Zweigbergk.*

Bilaga 2.

Kungl. Medicinalstyrelsen.

Till Riksdagens andra kammarens andra tillfälliga utskott.

I ämbetsskrivelse från kungl. jordbruksdepartementet den 12 februari 1932 har medicinalstyrelsen anbefallts att senast den 10 mars 1932 till riksdagens andra kammarens andra tillfälliga utskott avgiva begärt yttrande angående en inom kammaren av Herman Andersson i Grimbo väckt motion (nr 401) angående åtgärder i syfte att åstadkomma likformighet i på olika orter gällande köttbesiktningstaxor. Till fullgörande härav får styrelsen anföra följande.

I underdånig skrivelse den 5 juni 1931 har Riksföreningen landsbygdens folk (R. L. F.) genom sin styrelse hemställt dels att de höga besiktningsavgifterna för slaktdjur snarast möjligt bliva reducerade och dels att i samband därmed mera enhetliga besiktningsavgifter för landet i sin helhet måtte fastställas.

Redan sedan längre tid tillbaka har medicinalstyrelsen haft sin uppmärksamhet riktad på olägenheterna av det nu rådande systemet med starkt varierande avgifter för köttbesiktning i olika samhällen. Det var också i samförstånd med medicinalstyrelsen som berörda framställning från riksföreningen avlämnades. Sedan riksföreningens skrivelse genom beslut den 9 juni 1931 remitterats till medicinalstyrelsen för avgivande av underdånigt utlåtande, har styrelsen igångsatt närmare utredning i ärendet och därvid bland annat uppgjort den sammanställning över inom landet under år 1932 gällande köttbesiktningstaxor, vilken såsom bilaga finnes vidfogad motionen. Såvitt styrelsen kan bedöma frågan torde möjlighet finnas att genom anordnande av ett clearingsystem för samtliga köttbesiktningssamhällen åstadkomma full likformighet i besiktningsavgifterna. Styrelsen torde komma att under första hälften

av innevarande år besvara den ovannämnda remissen rörande riksföreningens framställning. Styrelsen hyser grundad förhoppning att därvid kunna framlägga förslag till ändrade grunder för besiktningsavgifternas utgående i enlighet med av motionären föreslagen riktning.

Stockholm den 2 mars 1932.

Einar Edén.

Hj. Hansson.

C.-B. von Mentzer.

Bilaga 3.

Sveriges Allmänna
Lantbrukssällskap.

Till Riksdagens andra kammars andra tillfälliga utskott.

Sedan andra kammarens andra tillfälliga utskott i skrivelse av den 12 februari berett Sveriges allmänna lantbrukssällskap tillfälle att till utskottet avgiva yttrande med anledning av en av herr Andersson i Grimbo väckt motion, nr 401, angående åtgärder för åstadkommande av likformighet i på olika orter gällande köttbesiktningstaxor, får sällskapet härmed anföra följande.

Enligt föreliggande statistiska uppgifter besiktigades inom landet år 1930 sammanlagt 2,233,837 hela samt 89,216 halva djurkroppar. Av detta antal kom 1,494,498 kroppar samt det nyss angivna antalet halva kroppar på köttbesiktningsbyråerna och de offentliga slakthusen samt 739,348 djurkroppar på exportslakterierna. Med ledning av dessa siffror och de nu gällande köttbesiktningstaxorna kan man uppskatta det belopp, som slaktdjursproducenterna årligen måste erlægga i besiktningsavgifter till köttbesiktningsbyråerna och de offentliga slakthusen, till minst 2,5 miljoner kronor. Denna summa är i och för sig hög, men kännes så mycket mera betungande för jordbruket vid nuvarande låga slaktdjurspris. Då dessutom taxorna å många platser fastställts under tider, då bättre kött- och fläskpris varit rådande, synes det sällskapet, som om en allmän justering nedåt av ifrågavarande avgifter nu borde vidtagas å flertalet besiktningsplatser.

I enlighet med gällande författning tillkommer det Kungl. Maj:t att fastställa köttbesiktningstaxorna, sedan vissa myndigheter beretts tillfälle att yttra sig om desamma lämpliga storlek. Slaktdjursproducenterna, av vilka besiktningsavgifterna skola uttagas, beredas däremot icke tillfälle att yttra sig härom, varför de sålunda ej heller ha någon möjlighet att utöva inflytande på taxornas storlek. Visserligen föreskriver författningen, att avgifterna för köttbesiktningen icke få sättas högre än som är nödvändigt för köttbesiktningsverksamhetens finansiering, men icke minst med hänsyn till de nuvarande stora differenserna mellan avgifterna å olika orter måste man ställa sig tvivlande till, huruvida nu gällande bestämmelser erbjuda tillräcklig garanti för att avgifterna icke skola bli alltför högt tilltagna. Sällskapet vill därför såsom sin mening framhålla önskvärdheten av, att även producenterna måtte beredas tillfälle att avgiva yttrande, innan köttbesiktningstaxorna fastställas, och vill sällskapet samtidigt föreslå hushållningssällskapen såsom varande lämpliga organ att avgiva ifrågavarande yttranden. I anslutning härtill vill sällskapet även ifrågasätta det riktiga uti, att kostnaderna för köttbesiktningen uteslutande skola bäras av producenterna, då kontrollen ju i främsta hand avser att tjäna konsumentintresset.

Erfarenheten har även visat, att med de nu tillämpade bestämmelserna för finansiering av köttbesiktningen en viss fara föreligger, att avgifterna sättas så höga, att tillförseln av slaktdjur tenderar att minskas. Detta gäller i synnerhet tillförseln av levande djur till slakthusen. Om nämligen besiktningsavgifterna vid slakthusen fastställas för höga, verkar detta utan tvivel på så sätt, att en hel del lantslaktare, då tillfälle härför finnes, uppslakta djur hemma och låta besiktiga dem å närmaste köttbesiktningsbyrå för att sedan försälja köttet till den större konsumtionsorten, som har eget slakthus. Härigenom minskas möjligheterna för slakthusets finansiering, varjämte köttet ofta kommer att transporteras onödigt långa vägar, innan det når konsumtionsorten. Då det även ur andra synpunkter är önskvärt, att besiktningsavgifterna å olika orter äro så ensartade som möjligt, vore det till fördel, om en högsta gräns för taxornas storlek fastställdes. Om ett samhälle, som infört köttbesiktningsstväng, icke anser sig kunna finansiera verksamheten medelst de avgifter, vilka inflyta efter högsta taxa, bör detta själv betala skillnaden. En dylik bestämmelse borde även stimulera till ökad sparsamhet vid handhavandet av köttbesiktningsverksamheten.

I anslutning till vad ovan anförts vill sällskapet som sin uppfattning i denna fråga uttala:

1) att de nu gällande köttbesiktningstaxorna å ett flertal orter äro alltför högt tilltagna, varför dessa böra justeras nedåt;

2) att, innan taxorna fastställas, även producenterna genom hushållnings-sällskapen böra beredas tillfälle att avgiva yttrande beträffande besiktningsavgifternas lämpliga storlek, samt

3) att en högsta gräns för besiktningsavgifternas storlek fastställs och, om icke besiktningsverksamheten kan finansieras på grundval härav, samhälle, vilket beslutat om införande av köttbesiktningsstväng, själv tillskjuter medel för täckande av uppkommet underskott.

Stockholm den 10 mars 1932.

För Sveriges allmänna lantbrukssällskap:

Joh. Nilsson.

/ L. Nanneson.

Bilaga 4.

Till Riksdagens andra kammars andra tillfälliga utskott.

I skrivelse av den 8 april 1932 har utskottet berett Föreningen svenska städers offentliga slakthus tillfälle att avgiva yttrande över en av herr Andersson i Grimbo väckt motion, nr 401, angående åtgärder för åstadkommande av likformighet i på olika orter gällande köttbesiktningstaxor, och får föreningen i sådant avseende anföra följande.

När det gäller att utreda, om det överhuvud är möjligt att ernå ett enhetligt taxesystem för landets samtliga köttbesiktningsbyråer, är det nödvändigt att undersöka orsakerna till, att taxorna för närvarande äro så olika å skilda orter.

Av de förhållanden, som orsaka olikheten i taxorna, torde följande böra framhållas. Det ligger i öppen dag, att anläggningskostnaderna för köttbesiktningsbyråerna ställt och ställa sig mycket olika. Härvid kommer i betraktande,

om nybyggnad för en byrå behöver företagas eller om byrån kan inredas i en förut i samhällets ägo befintlig lokal. I fall, där ett laboratorium kan vara gemensamt för en hälsovårdsnämnd och samhällets köttbesiktningsbyrå, bliver också kostnaden för utrustningen för byrån lägre än å orter, där sådan gemenskap ej kan anordnas.

Vidare ställa sig driftkostnaderna för de olika köttbesiktningsbyråerna högst olika. Somliga byråer hållas nämligen öppna endast någon eller några få dagar i veckan och då under ganska kort tid. Avlöningen till veterinär- och annan personal bliver givetvis för sådana byråer lägre än för byråer, som måste hålla öppet varje söckendag och under längre tid. I förra fallet kan för besiktningen anlitas veterinär- och annan personal, som hava tjänstgöringen å byrån endast såsom bisyssla.

Vad som särskilt inverkar å en köttbesiktningsbyrås taxa är omfånget av det arbete, för vilket avgiften är avsedd att utgöra ersättning. Vid somliga byråer utgör avgiften ersättning även för köttets in- och utforslande, under det att vid andra byråer trafikanterna själva få ombesörja detta arbete.

Av angivna omständigheter framgår enligt föreningens mening, att stora svårigheter möta vid åstadkommande av likformighet i ifrågavarande hänseende.

Enligt vad föreningen har sig bekant, pågår inom kungl. medicinalstyrelsen utredning i det syfte, som avses med motionen i fråga. Då kungl. medicinalstyrelsen, enligt vad också uppgivits, redan under första hälften av innevarande år torde komma att avgiva förslag i förevarande ärende, hemställer föreningen, att motionen i avbidan på sådant förslag ej måtte vinna bifall.

Hälsingborg den 16 april 1932.

På Föreningen svenska städers offentliga slakthus vägnar:

A. Wollin.

—
Chr. Wadstein.